

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.472/2024/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (cím) felperesnek – a Helfrichné dr. Burai Márta pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.017/2024/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperest terhelő eljárási illeték összege 360 000 (háromszázhatvanezer) forint.

Megállapítja, hogy a felperes köteles viselni az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját, míg 720 000 (hétsházszázezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által – az ügy érdemére vonatkozóan – megállapított tényállás szerint a felek 2003 óta álltak párkapcsolatban, amelyből 2005. augusztus 14-én született meg V. A. nevű gyermekük. V. A. az alperes nevelésében és gondozásában élt, de a felek megállapodása rendezte a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást és a tartásához való hozzájárulást.

[2] 2019. május 13-án a felperes felkereste az alperest az akkori, tiszaujvárosi lakóhelyénél, majd a közöttük az utcán kialakult vita hevében az alperes a kézitáskájával hozzáért a felpereshez. A felperes ez alapján magánindítványt terjesztett elő az alperes ellen testi sértés vétsége miatt, amelyet a Mezőkövesdi Járásbíróság előtt 6.Bpk.23./2019. számon folyamatban volt büntetőeljárás során 2019. szeptember 27-én visszavont.

[3] A felek közötti viszony ezt követően végleg megromlott, majd az alperes 2020. november 20-án pert indított a felperessel szemben a V. A.-t érintő szülői felügyelet jog gyakorlása, a kapcsolattartás és tartásdíj megfizetése iránt: a per a Püspökladányi Járásbíróság előtt 3.P.20.0../2021. számon volt folyamatban (a továbbiakban: előzményi per). Az alperes az előzményi perben – egyebek mellett – azt állította, hogy a felperes havi 30 000 Ft gyerektartásdíjat fizet és nem törődik a gyermekükkel, amellyel szemben a felperes előadta, hogy 2 800 000 Ft túlfizetése van, és az alperes az, aki nem törődik a gyermekükkel. (A Püspökladányi Járásbíróság a 3.P.20.0../2021/92. számú ítéletével az alperest jogosította fel a szülői felügyeleti jog gyakorlására és kötelezte a felperest, hogy 2020. november 1-jétől havi

60 000 Ft gyermektartásdíjat fizessen, egyúttal szabályozta a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást is. A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék az I.Pf.20.3../2022/8. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, amely jogerős ítéletet a felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Pfv.II.20.8../2022/6. számú ítéletével hatályában fenntartott.) A Püspökladányi Járásbíróság az előzményi per során, 2021. április 15-én ideiglenes intézkedéssel szabályozta a felperes és gyermeke közötti kapcsolattartást, amelyet megelőzően az alperes rugalmasan biztosította a kapcsolattartás lehetőségét, azonban 2020. október 1-jétől a felperes nem tudott találkozni a gyermekével.

[4] A felek között ezen kívül is több, a családi viszonyukat érintő, egyéb mellett büntető- és gyámügyi eljárás indult. Ezek sorában a Tiszaújvárosi Járási Hivatal előtt 2019. május hó 28-án indult eljárás (lakossági jelzés alapján) kiskorú védelembevétele miatt, amelyet utóbb veszélyeztető magatartás hiányában megszüntettek, majd 2020. október 1-jén ugyanezen okból (ismételt lakossági jelzés alapján és ugyancsak alaptalanul) újabb eljárás indult V. A. védelembevétele érdekében. A felperes 2020. október 12-én ugyanitt bejelentette, hogy a gyermekük az utcán csavarog, az alperes a hétvégére egyedül hagyta, 2020. október 10-én pedig alkoholos állapotban lett rosszul. Ezzel párhuzamosan a felperes feljelentést tett az alperessel szemben kiskorú veszélyeztetése miatt a Tiszaújvárosi Rendőrkapitányságon, amely feljelentést elutasítottak bűncselekmény gyanúja hiányában. Ezt követően, 2021. január 25-én ugyancsak a Tiszaújvárosi Járási Hivatal előtt indult eljárás a felperes kérelmére a kapcsolattartás szabályozása érdekében, amelyet az előzményi per miatt megszüntettek (a továbbiakban együtt: gyámügyi- és büntetőeljárások).

[5] A felperes a fizetési meghagyás kibocsátásával indult, az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárás során megváltoztatott keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes megsértette az élethez, testi épséghez és egészséghez való személyiségi jogait azzal, hogy 2019. május 13-án a táskájával bántalmazta és ezért a bal felső karján könnyű sérüléseket szenvedett; megsértette a becsületét és jóhírnevét, valamint emberi méltóságát azzal, hogy 2020. novemberétől az előzményi perben, a gyámügyi- és büntetőeljárások során, valamint a Tiszaújvárosi Járásbíróság előtt azt állította, hogy nem törődött a gyermekükkel és 30 000 Ft tartásdíjat fizetett, azt is nagy nehezen; megsértette a becsületét, jóhírnevét és emberi méltóságát azzal, hogy a gyermekét elidegenítette tőle. Emellett 9 000 000 Ft sérelemdíj és perköltsége megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az alperes sem vitatta a perben e jogsértő magatartásokat, amelyeket az előzményi per, valamint a gyámügyi- és büntetőeljárások iratai is igazolnak, mindezek pedig indokolják a személyiségi jogsértés kért objektív és szubjektív jogkövetkezményeinek alkalmazását.

[6] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozása szerint 2019. május 13-án a felperes őt fenyegető magatartásával szemben védekeznie kellett, amelynek során a táskája ha hozzá is ért a felpereshez, sérülést nem okozhatott neki. A különböző eljárások során tett közlései pedig véleménynyilvánítások voltak sértő tartalom nélkül, de tényelőadásként értékelve is megfeleltek a valóságnak, a gyermeküket pedig nem ő, hanem a felperes próbálta meg a másik szülő ellen nevelni, de a kapcsolattartásból származó jog egyébként sem személyiségi jog.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy a felperes viseli az alperes pártfogó ügyvédjének díját és kötelezte 540 000 Ft feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

[8] Az ítélet indokolásának az ügy érdemére vonatkozó részében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, valamint 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontját, majd az Alkotmánybíróság gyakorlatából is idézve kifejtette, hogy emberi méltóságból fakadó általános személyiségi jog akkor hívható fel, ha az adott tényállásra a konkrét nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható; a lefolytatott bizonyítás eredményeként pedig az alperes egyik hivatkozott magatartásával sem sértette meg a felperes emberi méltóságát.

[9] A felperes a 2019. május 13-i bántalmazás kapcsán a jelen perben tett előadásával szemben az előzményi ügyben 2021. március 31-én előterjesztett ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmében még arra hivatkozott, hogy az alperes az akkori párjával együtt verte meg őt, továbbá bár a felperes nem tudhatott a táska tartalmáról, állította, hogy 4-5 spirálfüzet nehezíthette azt. Ezen túlmenően is ismertette a felek személyes előadását, amely alapján, és figyelemmel arra is, hogy a felperes nem tartotta fenn az alperessel szemben tett feljelentést, mivel az alperes vitatta a bántalmazás tényét, és arra hivatkozott, hogy félelmében védekezésre kényszerült a támadólag fellépő (és őt leköpő) felperessel szemben, a felperesnek kellett bizonyítania az alperesi jogsértést. Idézte a Ptk. 2:43. §-ának a) pontját, valamint utalva a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. §-ára és 264. §-ának (1) bekezdésére, illetve a Ptk. 6:520. §-ának b) pontjára is azt állapította meg mindezek alapján, hogy a felperes mint bizonyító fél nem bizonyította, hogy az alperes megsértette a testi épségét, egészségét, az azonban bizonyossággal megállapítható, hogy az alperes oldalán a jogellenességet kizáró körülmény állt fenn a felperes magatartásával szembeni védekezés miatt.

[10] A gyermek „elidegenítése” miatt előterjesztett keresetet illetően pedig arra volt figyelemmel, hogy az alperes hivatkozott a Kúria töretlen gyakorlatára, amely szerint a családügyi viták, így a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás problémái személyiségi jogi jogvitában nem rendezhetőek, amely azt jelenti, hogy a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályainak megszegése nem alapoz meg személyiségvédelmi igényt. Az alperes ennek alátámasztására őt, a Kúria által meghozott eseti döntésre hivatkozott. Utalva az előzményi per pertörténetére is osztotta az alperes védekezését, amely szerint a felperes keresetének alapját képező apai kapcsolattartással összefüggő bármilyen jogellenes magatartás vagy mulasztás nem vehető figyelembe személyiségi jogsértésként.

[11] A más eljárásokban tett közlések kapcsán pedig egyrészt arra utalt, hogy a felperes a személyes meghallgatása során sem egyértelműsítette, hogy az alperes mikor, mely bíróság vagy hatóság előtt megtett közlésével sértette meg a felperes személyiségi jogát, holott tájékoztatta, hogy neki kell bizonyítania, hogy az alperes megtette a sérelmezett kijelentését és erre miként került sor. Ugyanakkor az alperes nem vitatta, hogy az előzményi perben és a gyámügyi eljárások során is tett közlést a felperes által fizetett gyermektartásdíjról, és hogy milyen kapcsolata volt a gyermekükkel. Magyarország Alaptörvénye VII. cikkének (1) és IX. cikkének (1) bekezdései, valamint a Ptk. 2:45. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérelmezett közlések nem minősülnek véleménynyilvánításnak (kifejezőmódjukban pedig egyébként sem indokolatlanul bántóak), ezért nem sérthették a felperes becsületét, azt pedig az alperes sem vitatta az általánosság szintjén, hogy megtette e közléseket, amelyek azonban nem sértették a

felperes jóhírnevét sem. Az alperes 2020 júniusáig rugalmasan biztosította a kapcsolattartást a felperesnek és az általa megfizetett tartásdíj is a felek megállapodásán alapult. A kapcsolatuk megromlását követően azonban az alperes az előzményi perben kérte a kapcsolattartás rendezését, és állította, hogy a felperes a kapcsolatuk megszűnését követően nem járult hozzá a gyermekük tartásához, amelyet viszont a felperes tagadott és állította, hogy az alperes hanyagolta el a gyermeket. A felperes kiskorú gyermek veszélyeztetettsége címén több bejelentést is tett a Tiszaújvárosi Járási Hivatalánál, de a feljelentése alapján kiskorú veszélyeztetése miatt eljárás indult a Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság előtt is. A felek tehát kölcsönösen tettek tényállításokat a másik félre különböző hatóságok előtt, illetőleg az előzményi perben. Ezekre azonban nem öncélúan, a másik szülő lejárátásának a szándékával került sor, hanem elsődlegesen amiatt, hogy egyaránt féltették közös gyermeküket a másiktól, ezért az alperes közlései nem sértették a felperes jóhírnevét. Az előzményi perben pedig érdemben vizsgálták az alperes e közléseit, és azt állapították meg jogerősen, hogy a felperes 2020. november 1-jétől nem fizetett gyermektartást. Emellett a felperes mint bizonyító fél az alperes tagadásával szemben sikerrel nem bizonyította, hogy ezt megelőzően 30 000 Ft-nál több tartásdíjat fizetett, amely bizonyítatlanság következményeit a felperes terhére értékelve azt állapította meg, hogy az alperes valós közlést tett. Ettől függetlenül is az előzményi perben volt a bizonyítás tárgya, hogy a felperes miként tett eleget a fizetési kötelezettségének, de az előzményi per iratai alapján sem volt lehetőség más tényállás megállapítására.

[12] Az az általános tartalmú alperesi közlés sem sérthette a felperes jóhírét, hogy nem törődött a gyermekkel, mivel a felek kapcsolatának végleges megszakítását követően már nem érvényesült a felek korábbi szóbeli megállapodása, majd az előzményi perben is eltérő előadásokat tettek. Bár a felperes igazságérzetét sérthette e közlés, annak nem volt sértő tartalma, amelynek hiányában nem lehetett alkalmas a felperes jóhírnevének megsértésére. A családjogi tárgyú perekben mindkét szülő harcol az igazáért és próbálja meggyőzni az eljáró bíróságot, amely esetben a felek tehetnek kemény kijelentéseket a másakra, ami azonban többléteényállási elem hiányában nem lép ki a felek eljárásjogi jogainak és kötelezettségeinek törvényes keretein kívül. Az alperes közlése pedig e tekintetben sem volt öncélú, személyeskedő. Ugyanez irányadó a hatósági eljárásokban e két tárgyban tett alperesi közlésekre is azzal, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének e vonatkozásban annyiban egyáltalán nem tett eleget, hogy meg sem jelölte: az alperes mikor és melyik rendőrségi vagy gyámhatósági iratban tette meg e közlést.

[13] Személyiségi jogsértés hiányában elutasította a sérelemdíj iránti keresetet is, de a felperes vagyoni kártérítésre sem tarthatott igényt az alperessel szemben.

[14] A Pp. 101. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest a feljegyzett 540 000 Ft kereseti illeték megfizetésére és a Pp. 101. §-ának (3) bekezdése alapján állapította meg, hogy ő köteles az alperes pártfogó ügyvédje díjának viselésére is.

[15] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet keresetnek megfelelő megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését. Kérte az alperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását. A fellebbezést az eljárás szabályainak lényeges megsértésére és az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására alapította. Az ügy érdemében előadta, hogy bizonyította az alperes többszöri és súlyosan személyiségi jogsértő magatartását, amelyhez képest az ítélet ténybeli tévedéseket, feltáratlan tényállást, önkényes

bizonyítási terhet és az alperes kritika nélkül átvett valótlan állításait tartalmazza, míg az általa felajánlott bizonyítást érdemi indokolás nélkül utasították el. Neki kellett volna bizonyítania, hogy nem kapott kirendeléseket, miközben az alperesnek elegendő volt nyilatkoznia arról, hogy nem kapott havi 150 000 Ft tartásdíjat, csak 30 000 Ft-ot. Az elsőfokú bíróság mellőzte a felek szembesítését is. Az ítélet házasságszédelgőnek állítja be, míg a bántalmazását úgy aposztrofálja, hogy az alperes táskája hozzáért, azaz az orvosi látlet ezek szerint egy érintésről készült. A hatályon kívül helyezést az indokolja, hogy az elsőfokú bíróság indok nélkül mellőzte az általa felajánlott bizonyítást. Kérte az alperes jogi képviselőjének összes nyilatkozatát érvénytelennek tekinteni, mert az alperes párja havi 550 000 Ft-ot keres, tehát az alperes több, mint egy éve nem jogosult a pártfogó ügyvédre. Az alperes verte meg az utcán és ő hazudott róla valótanságot, ami miatt csorbult a jóhírneve, és ügyvédként kirendeléseket sem kapott sem a rendőrségtől, sem a helyi gyámhivaltól, amelyet pontosan levezetett az elsőfokú eljárás során. A fellebbezés tényállási részében részletezte a felek párkapcsolatának egyes eseményeit és előadta, hogy mindig mindent, szeretetet és anyagi javakat, továbbá ajándékokat is megadott a gyermeküknek, és még azon kívül havi 30 000 Ft tartásdíjat (az alperes ennyit volt hajlandó írásban elismerni). Részletezte, milyen nyári programokat szervezett a gyermeknek és sérelmezte, hogy állítólag nem kereste a kapcsolatot a gyermekkel, miközben az alperes a tiszaujvárosi rendőrkapitányságon tett feljelentést ellene zaklatás miatt; az elsőfokú bíróság nem oldotta fel az ilyen és ehhez hasonló ellentmondásokat (de pl. azt sem, hogy miért nincs bizonyítéka a féltékenységének). Az alperes tartotta őt folyamatosan lelki terrorban, zsarolta a gyermekkel, majd a nyílt utcán agyba-főbe verte, mondván, ne menjen még egyszer a gyermek közelébe, amely ügy a Mezőkövesdi Járásbíróságon végződött. Részletezte azt is, hogy az alperes mennyiben nem tett eleget a szülői kötelezettségeinek, illetőleg veszélyeztette a gyermeküket. Érvényesíteni kívánt jogként az eljárás szabályainak lényeges megsértésére és az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására és arra hivatkozott, hogy a bíró sztereotípiák alapján döntött. Emellett az eljárás megsértette a Pp. 237. §-a (3) bekezdésének a)-b) pontjait, mert az eljáró bíró többszöri kérése ellenére sem hozta tudomására, hogy a jogszabályi rendelkezéseket eltérően értelmezi. Továbbá féloldalon lebévult fekvőbeteg lett az alperes és az eljárás miatt, így lehetősége sem volt megkeresni bizonyos, csak az ítéletben citált dokumentumokat. A püspökladányi és mezőkövesdi bíróságoktól, valamint a tiszaujvárosi gyámhivaltól bekért anyagokat nem küldték meg neki, ő maga pedig abban a hiszemben volt, hogy azokban minden dátum megvan, miközben nem kapta meg a bíró vagy el sem olvasta, megsértve a Pp. 6. §-át is. Az alperest soha nem figyelmeztette a Pp. 6. §-ára és a 4. §-ának (3) bekezdésére, ezzel jogtalan előnyhöz juttatva az alperest. Az eljáró bíró megsértette a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 36. §-ának (2) és 37. §-ának (2) bekezdéseit, hiszen egy ilyen eljárás csorbítja a belé vetett bizalmat, az pedig, hogy befolyásmentes és részrehajlás nélküli lett volna, bizonyítja, hogy valamennyi bizonyítási indítványát elutasították és orvosi látlet ellenében sem állapították meg a jogsértést. Ezzel megsértette a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 7. §-át, hiszen a felek nem voltak egyenlők. Az eljárás megsértette a Ptk. 4:4. §-át, amely szerint a családi jogviszonyokat méltányosan és az érdekei érvényesítésében gyengébb fél védelmét figyelembe véve kell rendezni. A jogi érvelés részeként idézte a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleményt, kiemelve, hogy minden olyan jog személyiségi jogsértés tárgya lehet, amely a sérthetetlen emberi méltóságból ered, amelyhez hozzátette, hogy az elsőfokú ítélet valótlanul és a Ptk. ellenében tartalmazza, hogy az ügyvédeknek, orvosoknak, természetes személyeknek nincs jóhírnevük. Utalva a felperes (véltetően alperes) és párja gyereknevelésre vonatkozó képességeinek hiányára sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bagatellizálta az ezek körében történt eseményeket, és a felperes

gyerekevelésre való alkalmatlanságát mondta ki. A Ptk. 4:178. §-a szerint az alperesnek biztosítani kell a zavartalan kapcsolattartást, amelyre az elsőfokú bíróság nem figyelmeztette őt. A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése értelmében a jogsértés tényén kívül nem volt más bizonyítanivalója a sérelemdíjra való jogosultsághoz. Az alperes továbbá elismerte a jogsértés tényét, de egyébként is részletesen és tételesen bizonyította forintra átszámolva az őt ért nem vagyoni hátrányt. Az elsőfokú bíróság egyoldalúan fogadta el az alperes előadásait, és vele szemben tett olyan megállapításokat, hogy pl. indok nélkül megváltoztatta a kijelentéseit, ő mond pontos dátumokat, de az alperes emlékszik pontosan az eseményekre, ok nélkül visszavonta a feljelentését (holott az alperes könyörgésére tette); ehhez képest az eljáró bíró már egy másik perben is a kárára értelmezte a jogszabályokat. A bizonyítás körében előadta, hogy a korábbi eljárásokban meghallgatott tanúk egyike sem volt befolyásmentes, az elsőfokú bíróság pedig az alábbi tények bizonyítását nem engedte meg: a gyermek kórlapjának kikérését (hogy egyik megbetegedésénél ő törődött a gyermekkel); a felperes (véltetően alperes) bankszámlájának kikérését (amelyből megállapítható a tényleges költsége, mert azt állította valótlanul, hogy havi 103 000 Ft-ot költött a gyermekre); benyújtotta a 2019. évi elszámolást (amelyből kiderül, hogy az alperes havi 155 000 Ft-ot kapott tőle a 30 000 Ft-on felül); szembesítés; pszichológus szakértő kirendelése; a rendőrségen tett feljelentéseinek beszerzése; az eljárás alatt bekövetkezett egészségügyi károkozás; az előzményi perben bizonyította az alperes személyiségzavarát (az iratokban szerepelnek a dátumok, amiket az elsőfokú ítélet hiányol); bekérte a mezőkövesdi eljárás anyagát is (minden dátum ott van ezekben az iratokban, köztük a látletet is, amely bizonyítja, hogy az alperes többször támadólag megütötte, az egész felső karja lila véraláfutásos lett, amit az alperes is elismert a tárgyaláson); többször kérte annak a megjelölését, mit nem bizonyított (és nem a törvény szövegével, hanem konkrétumokkal kell válaszolni); a kislány agya át van mosva (folyamatosan attól retteg, hogy megöli), amely más országokban bűncselekmény. Sérelmezte továbbá, hogy betegsége idejére nem rendeltek ki ügygondnokot a részére és ebben az időszakban szoros határidővel kapott felhívásokat az elsőfokú bíróságtól.

[16] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és hogy az ítéltábla rendelkezzen a pártfogó ügyvédi díj viseléséről. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság betartotta az eljárási szabályokat, a felperesnek pedig az elsőfokú eljárás során kellett volna kifogásolnia, ha álláspontja szerint a bíróság nem elfogulatlanul járt el. E nyilatkozata egyébként is egyoldalú és szubjektív, amelyre a fellebbezésben nem hivatkozhat. Állításainak bizonyítása továbbá a felperes kötelezettsége volt a perben, az elsőfokú bíróság nem szimpátia alapján osztotta ki a bizonyítási kötelezettséget. Egyebekben utalt az elsőfokú ítélet helyes indokaira és arra is, hogy az elsőfokú bíróság lefolytatta a szükséges bizonyítást és minden kereseti kérelmet érdemben megvizsgált, a további bizonyítás pedig szükségtelen.

[17] A fellebbezés megalapozatlan.

[18] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezés korlátait figyelembe véve – feltárta az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást és helytállóan következtetett a kereset megalapozatlanságára; döntésének indokaival azonban az ítéltábla nem értett egyet maradéktalanul, amelyet a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiak szerint korrigál és egészít ki.

[19] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja; ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezés szerint tehát korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik. Bár az ítéltábla észlelt a fellebbezésben nem hivatkozott eljárási szabálysértéseket is (a felperes eljárás szabálytalansága és elhúzódása miatti kifogásaival kapcsolatos eljárás elmulasztása), ezeknek – mint ahogy az alább kifejtettek szerint a fellebbezésben részben megalapozottan hivatkozott eljárási szabálysértéseknek sem – nem volt olyan következménye, amely kihatna az érdemi döntésre, ezért az ítéltábla mellőzte a Pp. 370. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárást és nem lépett túl a felülbírálati jogkör Pp. 370. §-ának (1) bekezdésében rögzített korlátain, hanem kizárólag az abban körülírtak alapján bírálta el a fellebbezést.

[20] A felperes által állított bántalmazás körében az elsőfokú bíróság a bizonyítási érdek Pp. 265. §-ának (1) bekezdésében szabályozott rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította az általa állított tényeket. Hivatkozásával szemben az alperes nem ismerte el a személyiségi jogsértést és az annak alapjául szolgáló felperesi tényállításokat, hanem azt adta elő, hogy a felperes fenyegető fellépésére válaszul ösztönösen lendítette meg a táskáját, amely ha el is érte a felperest, nem okozhatta az általa állított sérüléseket. Az elsőfokú bíróság ennek részeként – a fellebbezésben sem vitatott módon – helytállóan értékelte a felperes különböző eljárásokban, továbbá a táska tömegére tett ellentmondásos nyilatkozatait. A fellebbezés hivatkozásától eltérően továbbá annak a ténynek is kellő jelentőséget tulajdonított, hogy a felperes visszavonta az alperessel szemben tett feljelentését, amely vonatkozásában nincs jelentősége, hogy a büntetőügy terheltjeként esetlegesen az alperes kérte-e erre.

[21] Tény ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes által hivatkozott látleletet. A fellebbezés hivatkozásával szemben azonban általánosságban megindokolta ezt azzal, hogy a felperes nem jelölte meg, hogy a megkeresés alapján beszerzett iratok mely részét kéri figyelembe venni. Bár az elsőfokú bíróság – egyéb vonatkozásban – nem sértett eljárási szabályt ezzel, mivel a Pp. 275. §-ának (1) bekezdése szerint a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és a bizonyítási eszközt, ez utóbbi körében pedig a bizonyítási eszköz – főszabály szerint – nem az eljárás teljes irata, hanem annak a bizonyító fél által kifejezetten megjelölt része. Ehhez kapcsolódóan kell rögzíteni azt is, hogy az elsőfokú bíróságnak nem kellett megküldenie a felperes részére a megkeresései alapján beérkezett iratokat [Pp. 322. §-ának (4) bekezdése], hanem a felek joga/kötelezettsége volt, hogy az elsőfokú bíróság a felperes fellebbezésben hivatkozott féloldali bénulását jelentősen megelőző, 2023. március 16-i tárgyaláson történt, nyilvánvalóan az iratok áttekintését feltételező iratismertetésétől (12.P.20.0../2022/38. számú jegyzőkönyv 1. oldal) függetlenül is megjelölje az irat figyelembe venni kívánt részét. A felperes azonban – egyedülként – a látlelet esetében megjelölte ezt a bizonyítási indítványa részeként, ezért nem lett volna mellőzhető a Mezőkövesdi Járásbíróság büntetőügyének iratai között megtalálható látlelet értékelése, amelyet ezért az ítéltábla pótol.

[22] A Pp. 279. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és

összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A felperes által becsatolt látlelet – az elsőfokú bíróság által a fentiek szerint helytállóan figyelembe vett peradatokkal történő egybevetés mellett – alkalmatlan volt annak az alátámasztására, hogy a felperes az általa állított módon szenvedte el az ott dokumentált sérüléseket. A látlelet – ahogy maga is rögzíti – nem az állított személyiségi jogsértés napján, 2019. május 13-án, hanem 2 nappal később, 15-én készült, amely (ahogy az alperes is utalt rá a személyes meghallgatása során – 12.P.20.0./2022/28. számú jegyzőkönyv 7. oldal) ezért kétséget kizáróan nem bizonyítja, hogy a felperes az ott dokumentált sérüléseket nem a látlelet kiállításáig eltelt 2 nap során, hanem az alperestől szerezte. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti ugyanakkor, hogy a felperes a tárgyalás berekesztését követően maga is becsatolta a látleletet, amely alapján viszont az állapítható meg, hogy eleve szükségtelen volt az erre vonatkozó megkeresés teljesítése.

[23] A felperes továbbá e vonatkozásban (is) alaptalanul hiányolta a felek közötti szembesítést. Túl azon, hogy maga sem jelölte meg az így megsértett eljárási szabályt, a Pp. a szembesítést a tanúvallomás esetén nevesíti [294. § (6) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság ráadásul egymás jelenlétében kerített sort a felek Pp. 230. §-a szerinti személyes meghallgatására, amelynek részeként – tartalmilag a szembesítéssel egyező módon – lehetőséget biztosított a felperes számára az alperesi nyilatkozat cáfolatára és az alperes ezzel kapcsolatos válaszára is (12.P.20.0./2022/28. számú jegyzőkönyv 2-8. oldalak). A felperes alap nélkül hivatkozott az alperes személyes meghallgatását megelőző figyelmeztetés hiányosságaira is, mivel az elsőfokú bíróság mindkét fél esetében tette meg az igazmondási kötelezettséggel kapcsolatos, a Pp. 230. §-ának (3) bekezdése szerinti tájékoztatást (12.P.20.0./2022/28. számú jegyzőkönyv 2. oldal), a Pp. 6. §-ában foglalt, a bíróság közrehatási tevékenységével kapcsolatos tájékoztatást pedig nem kellett adnia a feleknek.

[24] E kiegészítésekkel pedig az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította, hogy még ha az alperes táskája hozzá is ért, az a testi épségében vagy egészségében sértette volna (Ptk. 2:43. § a) pont), annyival kiegészítve a teljesség kedvéért (bár a fellebbezés nem sérelmezte), hogy az állított könnyű sérüléseket eredményező magatartás eleve nem sérthette az élethez való jogát sem.

[25] Mint ahogy a felperes egyéb eljárási szabálysértésre történő hivatkozása sem érintette az ügy érdemét, megalapozottan, de a döntés érdemét nem befolyásolóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság kellő ok nélkül fogadta el az alperes más peradattal/bizonyítékkal alá nem támasztott nyilatkozatát arra, hogy a Ptk. 6:520. §-ának b) pontja szerinti veszélyelhárítási helyzetben volt, amelynek szükséges mértékét nem lépte túl. A bizonyítás eredményének mérlegelése [a Pp. már idézett 279. §-ának (1) bekezdése] okszerűtlen ugyanis, ha a bíróság az azt alátámasztó bizonyíték hiányában fogadja el a fél vitatott nyilatkozatát. Ez alapján az ítéltábla mellőzte annak a megállapítását, hogy az alperes a jogellenességét kizáró magatartást tanúsított, és az elsőfokú ítélet (jogi indokolással legalább látszólag ellentétes) tényállási részében rögzítetteket fogadta el, amely szerint az alperes táskája a vita hevében hozzáért a felpereshez.

[26] A támadott közlések vonatkozásában a fellebbezés nem támadta az elsőfokú ítéletet a vonatkozásban, hogy e kereset az emberi méltóság és a becsület megsértésére alapított jogállítás keretében nem érvényesíthető, hanem a felperes – utalva a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának egyik véleményére is – azt tette a felülbírálat részévé, hogy

természetes személyként (egyben ügyvédként) sérült a jóhírneve [Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdése]. A felperes arra megalapozottan hivatkozott a fellebbezésben, hogy az elsőfokú bíróság által elfoglalt állásponttal szemben – és a jóhírnévsértés tárgyában indított perekben általánosan elfogadottak szerint (pl. Kúria Pfv.IV.20.158/2022/5. számú ítélete) – az esetlegesen bizonyításra szoruló tények körében nem a felperes, hanem a közléseket tevő alperes bizonyítási érdekébe tartozott volna a tényállításai valóságának bizonyítása (legfeljebb az állítási- és/vagy bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával). Az ítéltábla továbbá annyiban korrigálja az elsőfokú ítélet indokolását, hogy az alperes nem tette vitássá, hogy azt állította az előzményi perben, a gyámügyi- és büntetőeljárások során, valamint a Tiszaújvárosi Járásbíróság előtt is, hogy a felperes nem törődött a gyermekükkel és 30 000 Ft tartásdíjat fizetett, de azt is nagy nehezen, hanem arra hivatkozott egyebek mellett, hogy amennyiben a közlései tényállításnak minősülnek, úgy valóságok, emellett az adott eljárás keretei között tette meg azokat.

[27] Az elsőfokú bíróság pedig ez utóbbi kapcsán helytállóan utalt arra, hogy jelentősége van annak, hogy az alperes közléseire a fellebbezésben sem vitatottak szerint a felek családi érintettségű, ezen belül nem vitásan a közös gyermeküket is érintő ügyekben, az adott eljárás keretei között került sor. Az ezzel összefüggő bírói gyakorlatból ugyanis annak hangsúlyozása szükséges, hogy valamely eljárásban tett valótlan nyilatkozat akkor sérthet személyiségi jogot, ha nem tartozik az eljárás tárgyához, annak kereteit meghaladja; ezért ha utóbb valótlanok is bizonyul és az a felperest sérti, a kifogásolt közlés nem ad alapot a jóhírnév megsértésének megállapítására. (Az eljárásban tett nyilatkozat ezen felül akkor sértheti a becsületet, ha kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó.) Következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat abban is, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, rendeltetésénél fogva eleve nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére sem, ennél fogva nem lehet más eljárások „árnyékpere” sem. Konkrét eljárásokban felmerülő, konkrét magatartások bizonyító erejét, jelentőségét alapvetően az adott eljárásban eljáró személyeknek kell értékelniük. Az sem lehetséges az állandó bírói gyakorlat szerint, hogy más eljárásokban felmerült bizonyítékokról, akár csak közvetetten is egy másik személyiségi jogi per hozzon döntést. Emellett továbbá amennyiben az adott eljárás során tett közlés rendelkezik bármilyen valóságallappal, nem teljesen légből kapott, nem sérti a jóhírnevet, mint ahogy az sem, ha a sérelmezett közlés nem jut el a nyilvánossághoz, hanem az adott hatóság berkein belül marad (például: a Kúria már hivatkozott Pfv.IV.20.158/2022/5. számú, továbbá Pfv.IV.21.676/2018/7., Pfv.IV.20.314/2018/22., Pfv.IV.20.226/2018/16., a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.401/2018/5., Pf.I.20.408/2020/4. és Pf.I.20.399/2022/4., valamint a Fővárosi Ítéltábla Pf.2.20.776/2018/3. és Pf.32.20.777/2017/7. számú ítéletei).

[28] A fellebbezés e kritériumok körében értékelhető előadásaihoz képest pedig az alperesi közlés eleve az adott bíróság, hatóság berkein belül maradt, nem vitásan nélkülözte a lejárató szándékot, de részben még a felperes saját állításai szerint sem teljesen légből kapott: a fellebbezés ugyanis maga is megismétli azt az elsőfokú eljárás során tett tényállítást, hogy a felperes valóban havi 30 000 Ft tartásdíjat fizetett (amelyhez a felperes hozzászámítja a gyermekkel való kapcsolattartás során számára adott egyéb juttatásokat is), amelyhez és az adott eljárás tárgyához és kereteihez képest önmagában nem légből kapott (még ha adott esetben ténybelileg nem is valós) az az alperesi közlés sem, hogy a felperes nem törődött a gyermekükkel. E vonatkozásban jelentősége van továbbá a fent már rögzítettek szerint, hogy az indítványának megfelelően beszerzett eljárási iratok alapján a felperes maga sem jelölt meg olyan többlettényállási elemet, amely mindezen kritériumok alapján értékelhető.

[29] Tény ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes egyes vonatkozó bizonyítási indítványait is és a Pp. 346. §-ának (5) bekezdése ellenére ennek nem adta indokát, amelyet ezért az ítéltábla pótol. Az előzőekben kifejtettek miatt szükségtelen volt a jogvita elbírálása szempontjából [Pp. 276. §-ának (5) bekezdése] a gyermek kórlapjának és az alperes bankszámlakivonatának beszerzése, mint ahogy a felek gyermekének és az alperes pszichológusszakértői vizsgálata is. Ez utóbbi eleve alkalmatlan annak eldöntésére, hogy az alperes a perben való tényt állított-e, amely a már ismertetettek szerint [Pp. 279. §-ának (1) bekezdése] a bíróság mérlegelésére tartozik, mint ahogy alkalmatlan erre más eljárások iratainak kizárólag e célból való beszerzése is (amelyre vonatkozó határozott bizonyítási indítványt a felperes nem is terjesztett elő az elsőfokú eljárás során). Az előző bekezdésekben kifejtettek miatt szükségtelen volt továbbá az indokolás részeként a felperes elszámolásának külön értékelése is. Továbbá mivel nem volt része a keresetnek, nem képezte a per tárgyát az alperes jelenlegi egészségi állapota [Pp. 342. §-ának (1) bekezdése], mint ahogy az sem, hogy a felperest érte-e vagyoni károsodás. A felperes e körben tett hivatkozásával kapcsolatban továbbá annak hangsúlyozása is szükséges, hogy – bár a felperes jogszabálysértést ezzel kapcsolatban sem jelölt meg – a bíróságok anyagi pervezetési kötelezettsége nem terjed ki arra, hogy arról tájékoztassa a feleket, hogy „mit nem bizonyított”, mert tájékoztatási kötelezettsége azzal összefüggésben van, ha a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra vagy a felek között vita van abban, hogy valamely tény bizonyítása mely felet terheli [Pp. 237. §-ának (2) bekezdése]. Az anyagi pervezetés részeként továbbá – bár a felperes e vonatkozásban sem jelölte meg a vonatkozó anyagi jogszabályt – a bíróságnak nem akkor van tájékoztatási kötelezettsége, ha a felperesétől eltérően, hanem ha mindkét fél álláspontjától eltérően értelmez valamely anyagi jogszabályt [Pp. 237. §-a (3) bekezdésének a) pontja]; a felek azonban a perfelvétel során tett nyilatkozataikkal tartalmában a jogvita részévé tették valamennyi, az elsőfokú bíróság döntésének alapjául szolgáló jogszabályi értelmezést.

[30] A gyermekének „elidegenítése” körében előterjesztett keresetét pedig bár a fellebbezési kérelem érintette (hiszen a felperes az elsőfokú ítélet kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását/hatályon kívül helyezését kérte), a felperes érdemben nem támadta maga sem az e keresetet elutasító döntés azon indokát, hogy az itt megjelölt személyiségi jogsértések a kapcsolattartás szabályainak esetleges megszegésén alapulnak, amely nem alapoz meg személyiségi jogvédelmet.

[31] Mindezen korrekciókkal az elsőfokú bíróság személyiségi jogsértés hiányában megalapozottan utasította el a személyiségi jogsértés objektív (megállapítás) és szubjektív (sérelemdíj) szankciói iránt előterjesztett keresetet is.

[32] A felperes további (az ügy érdemére tartozó) hivatkozásai kapcsán az ítéltábla utal ugyanakkor arra is, hogy miként a felperes sem terjesztett elő indítványt az elsőfokú eljárás során az eljárás bíró kizárása iránt, önmagában a fent rögzített – az ügy érdemét nem befolyásoló – eljárási szabálysértések és a kereset elutasítása sem jelenti, hogy a felperest valamely a Bjt.-ben vagy a Bszi.-ben szabályozott jogának sérelme érte. Annak pedig nincs érdemi jelentősége, ha az elsőfokú ítélet esetlegesen az ügy érdemi elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró élettörténeti vagy egyéb, az ügy érdemi elbírálása szempontjából közömbös adatot esetlegesen helytelenül rögzít. Annak sincs jelentősége, hogy a felperes anyagilag indokolatlannak tartja az alperes részére biztosított pártfogó ügyvédi képviselést,

mivel a támogatás e formájáról nem a bíróság, hanem a jogi segítségnyújtó szolgálat dönt [a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 23. §-ának (1) bekezdése]. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személyként a Pp. 75. §-ának (2) bekezdése alapján a saját ügyében eljáró (de saját magának mint ügyvédnek „meghatalmazást” is adó) felperes – minthogy a Pp. 76. §-ának a)-d) pontjai nem rögzítenek ilyet – maga sem tudta megjelölni az arra vonatkozó eljárási szabálysértést, hogy ügygondnokot kellett volna kirendelni a per során elszenvedett betegsége idejére vagy hogy az bármilyen okból akadályát képezte volna az ítélet kihirdetésének, de a fellebbezésben arra vonatkozóan sem nyilatkozott, hogy amennyiben a neki biztosított határidőt rövidnek vélte, miért nem kérte a (pontosan meg sem jelölt) határidő meghosszabbítását vagy vett igénybe jogi képviselőt. A Ptk. felhívott családjogi rendelkezése (4:4. §) alkalmazásának pedig nem volt helye, mert a bíróságnak nem családi, hanem ahhoz képest önálló kötelmi jogviszonyban [Ptk. 6:2. §-ának (1) bekezdése] kellett döntenie. Ugyanezen okból az elsőfokú bíróságnak nem is kellett figyelmeztetnie az alperest a Ptk. 4:178. §-ára hivatkozással, hogy biztosítsa a kapcsolattartást a felperes számára.

[33] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján. Az ítéltábla a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján hivatalból észlelte azonban, hogy bár az elsőfokú eljárás illetéke a felperes kötelezésének megfelelően 540 000 Ft volt, abból a felperes megfizetett a fizetési meghagyásos eljárás során 90 000 Ft, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-ának (2) bekezdése alapján az eljárási illetékbe beszámítandó eljárási díjat, majd a perré alakulást követően további 90 000 Ft illetéket. E 180 000 Ft figyelembevételével a felperes által megfizetendő eljárási illeték 360 000 Ft [figyelemmel arra is, hogy csak az elsőfokú ítélet meghozatalát követően részesült személyes költségmentességben – Pp. 97. §-ának (1) bekezdése].

[34] A felperes pervesztesnek minősült a másodfokú eljárás során is, mivel azonban a személyes költségmentessége [Pp. 94. §-a (1) bekezdésének a) pontja] nem terjed ki a pártfogó ügyvédi díj megfizetése alóli mentességre [Pp. 94. §-a (1) bekezdésének f) pontja], az ítéltábla a Pp. 101. §-ának (3) bekezdése alapján megállapította, hogy ő köteles viselni az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját. A részére biztosított költségmentesség miatt azonban a fellebbezési illeték az állam terhén marad a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján.

Debrecen, 2025. január 30.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró